

Den medicinske og lægelige behandling af døende plejehjemsbeboere

Undersøgelse gennemført af Landsforeningen Liv&Død i 2008

Baggrunden, metoden og gennemførelsen

Landsforeningen Liv&Død har til formål at virke for en værdig afsked med livet og har gennem de sidste 4 år arbejdet specifikt med fokusområdet, døden på plejehjem.

Undersøgelsen er gennemført som en postal undersøgelse i januar-februar 2008, da 180 plejehjem fik tilsendt og blev opfordret til at udfylde og returnere et svarskema for hver beboer, der opfyldte kriterierne for undersøgelsen, som var følgende:

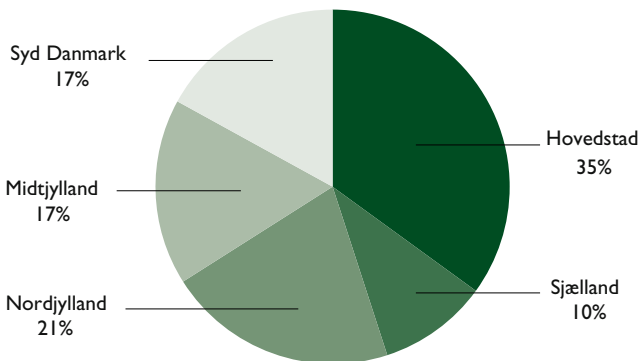
- Beboeren er døende
- Beboeren er død inden for den sidste måned, og dødsfaldet var forventet.

Resultaterne er baseret på besvarelser fra 46 plejehjem, og omfatter i alt 88 beboere. Derudover var der 20 plejehjem, som oplyste, at de ingen beboere havde, der opfyldte ovennævnte kriterier.

Resultaterne af undersøgelsen kan ikke betragtes som statistisk signifikante, men talmaterialet giver nogle indikationer om den almindelige adfærd på en lang række plejehjem over hele landet.

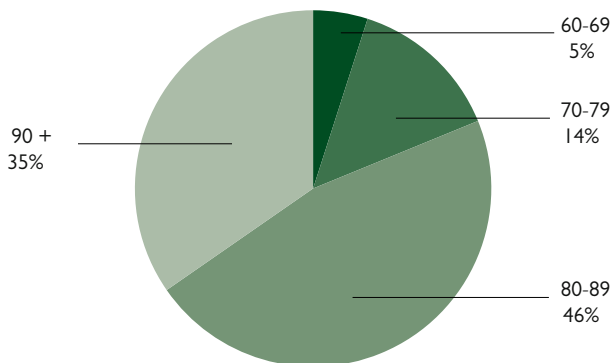
Fakta om beboerne

Den regionale fordeling af beboerne

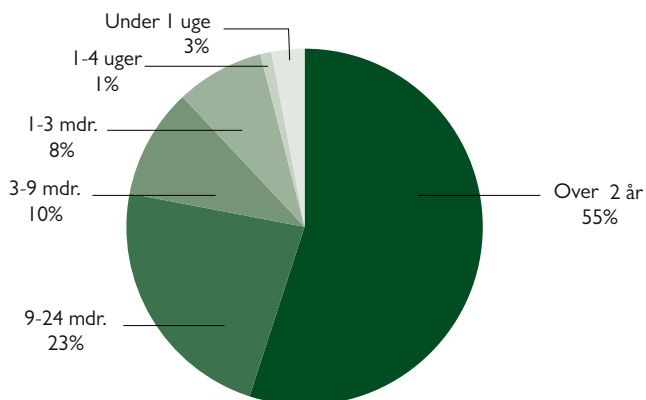
Diagrammet viser den geografiske fordeling af beboerne, der oplydte undersøgelsens kriterier.

Beboerens alder ved dødstidspunkt

81 procent af beboerne i undersøgelsen var over 80 år ved dødstidspunktet, eller da de var erklæret døende.

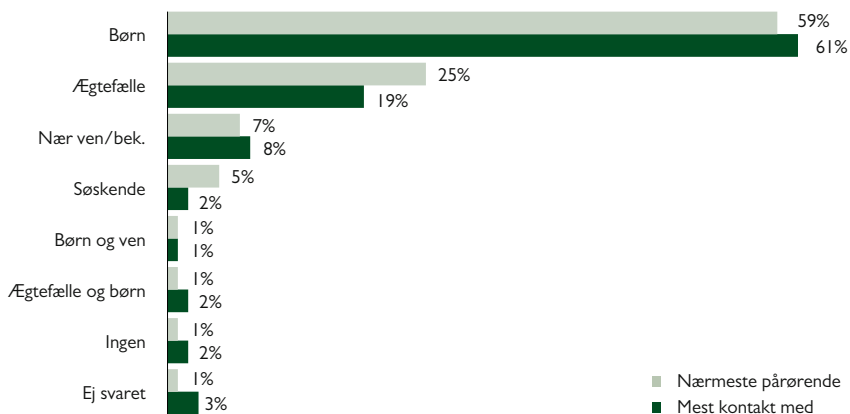
Varighed af beboerens ophold på plejehjemmet

Over halvdelen af beboerne, som var døende eller døde inden for den sidste måned, havde boet på plejehjemmet i mere end to år. Plejehjemmets medarbejdere havde således passet og plejet disse beboere over en længere periode.

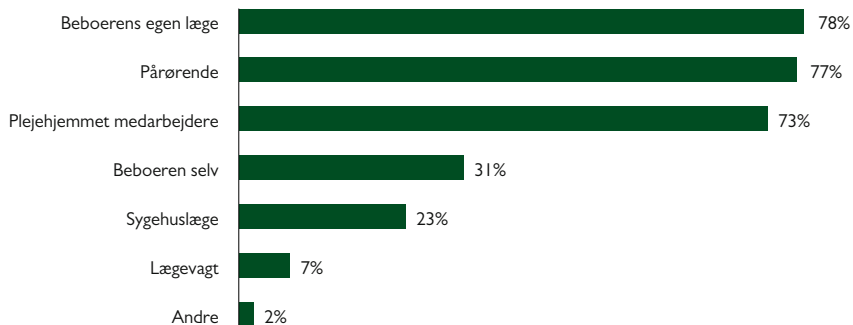
10 procent af beboerne flyttede ind på plejehjemmet, efter de var blevet erklæret uafvendeligt døende.

Hvem er/var beboerens nærmeste pårørende og hvem har/havde beboeren mest kontakt med?

85 procent af beboerne i undersøgelsen havde mest kontakt med deres pårørende (børn og/eller ægtefælle samt søskende).

Hvem har været inddraget i erkendelsen af, at beboeren er/var uafvendeligt døende?

Beboerens egen læge, lægevagten eller en sygehuslæge havde i samtlige tilfælde vurderet, at beboeren var uafvendeligt døende. I tre tilfælde var det alene sygehuslægen, som havde ansvaret for vurderingen, mens lægevagten i ingen tilfælde var alene om vurderingen.

Beboerens pårørende blev inddraget i næsten 80 procent af tilfældene, og medarbejdere på plejehjemmet blev inddraget i lidt over 70 procent af tilfældene. Knap en tredjedel af beboerne var selv inddraget i vurderingen.

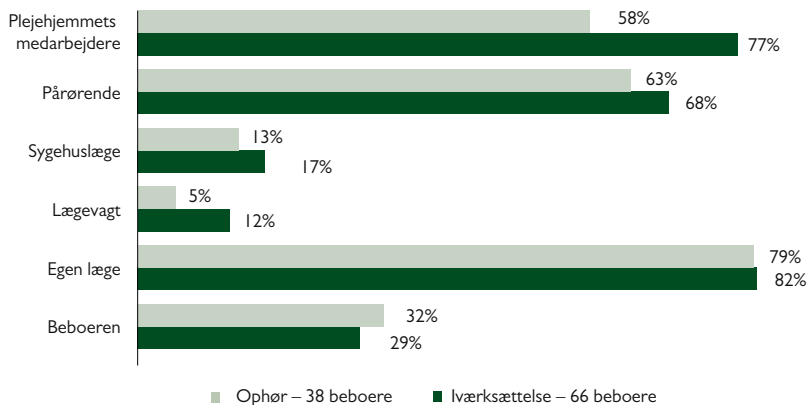
Behandling

Behandling med lægemidler ophørte blandt 44 (50 procent) af de beboere, som var erkendt uafvendeligt døende. Disse behandlinger var primært vandrivende midler, hjertemedicin og jerntilskud. Af andre behandlinger blev kalk, vitaminer og smertestillende nævnt. Næsten alle beboere fik mere end én medicinsk behandling.

Efter at beboerne var erkendt uafvendeligt døende, blev der iværksat behandling med morfin mod smerter hos næsten 60 procent af beboerne, 31 procent fik et beroligende middel mod angst, og 13 procent fik antibiotika samt diverse andre midler mod smerter. Brug af robinul ved dødsrallen blev ikke nævnt. Hos 15 procent blev ingen behandling iværksat.

Beslutningsprocessen ved iværksættelse eller ophør af behandling

Hvis behandling er iværksat eller ophørt, efter at beboeren var uafvendelig døende, hvem var inddraget i beslutningen?

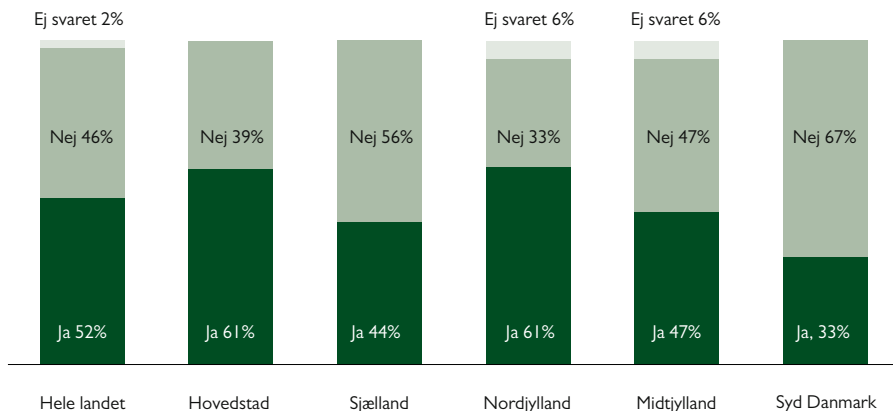

Beboerens egen læge var med til at bestemme om behandling skulle ophøre eller iværksættes i henholdsvis lidt under og lidt over 80 procent af tilfældene. I 63 procent af tilfældene blev pårørende inddraget i forbindelse med ophør af behandling, og 68 procent blev inddraget ved iværksættelse af behandling.

Plejhjemmets medarbejdere blev inddraget ved ophør af behandling i 58 procent af tilfældene og ved iværksættelse i 77 procent af tilfældene. Lidt under en tredjedel af beboerne blev selv inddraget både ved ophør og iværksættelse af behandling.

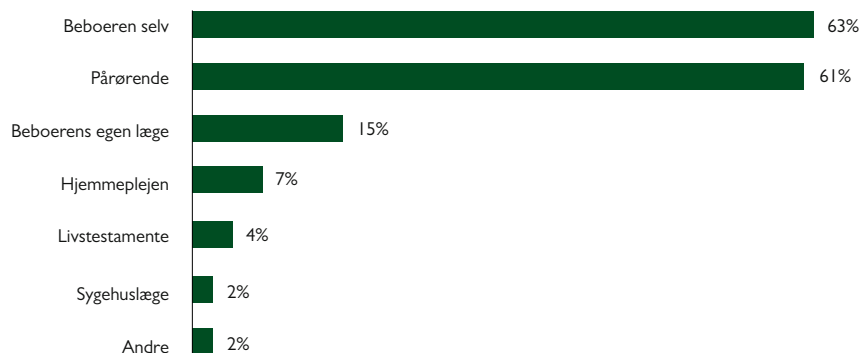
Kendskab til beboerens ønske om livsforlængende behandling

Havde plejehjemmet kendskab til beboerens ønske for livsforlængende behandling?

Samlet havde plejehjemmene kendskab til beboernes ønske om livsforlængende behandling for 52 procent af beboerne (46 beboere).

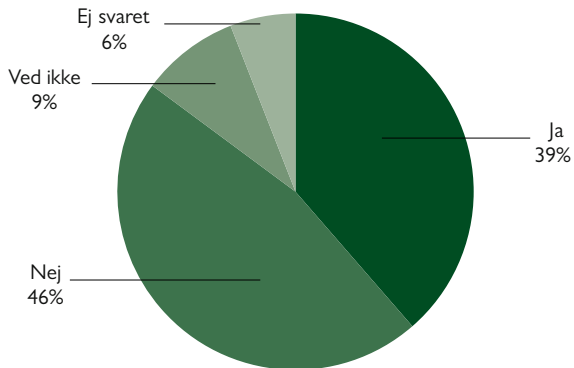
Hvorfra fik plejehjemmet kendskab til beboernes ønske om livsforlængende behandling?

I 17 tilfælde (37 %) fik plejehjemmet kendskab fra mere end én kilde. Plejehjemmene fik kendskabet alene fra en beboers livstestamente i 2 tilfælde.

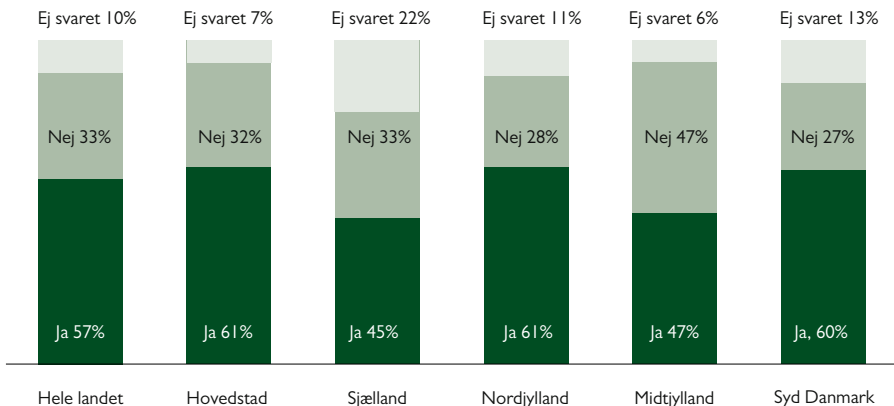
Informeret samtykke

Har/havde beboeren givet sit samtykke til ændring af behandling?

Informeret samtykke til en ændring i behandling blev opnået fra 39 procent af beboerne. Næsten halvdelen af beboerne havde ikke selv givet deres samtykke. Primært fordi de fleste af disse beboere var fysisk eller psykisk ude af stand til at give deres samtykke. Beboernes pårørende gav deres samtykke i 80 procent af tilfældene.

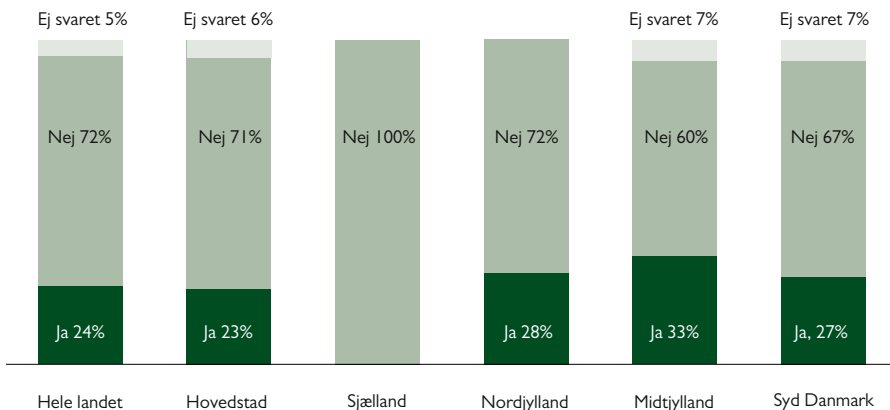
Fremgår det af sygeplejehandbogen eller af andre papirer, om der er givet informeret samtykke til ændring i den medicinske behandling?

Informeret samtykke til ændring i den medicinske behandling var noteret i beboerens sygeplejehandbogen eller af andre papirer i 57 procent af tilfældene. Søjlerne viser besvarelsenerne for hele landet og for hver af de fem regioner.

Sygehusindlæggelse

Har beboeren været indlagt på sygehus, efter at beboeren var/er uafvendelig døende?

Søjlerne viser sygehus-indlæggelse, efter at en beboer er erklæret uafvendeligt døende. Bortset fra Region Sjælland, hvor ingen blev indlagt, blev 23-28 procent af beboerne i de øvrige regioner indlagt på sygehus efter at være blevet erklæret uafvendeligt døende. Disse 21 beboere blev indlagt af mange forskellige årsager, bl.a. lungebetændelse, respirations-problemer, blærebetændelse, fald, blodprop.

Af de 21 beboere, der blev indlagt, blev det oplyst, at tre fik livsforlængende behandling under opholdet.

I 2006 gennemførte Landsforeningen Liv&Død en lignende undersøgelse om døden på plejehjem ud fra et ønske om at sætte fokus på et område, som ellers ikke har haft stor bevågenhed i Danmark.

Undersøgelsens resultater blev i november 2006 præsenteret på konferencen "Døden på plejehjem" og kan downloades fra www.livogdoed.dk eller rekvireres på tlf. 33 36 49 70.

Landsforeningen *Liv&Død*

Landsforeningen *Liv&Død* er en humanitær, almennyttig og medlemsbaseret organisation, der blev stiftet i 1881 under navnet Dansk Ligbrændingsforening. I mange år var det foreningens vigtigste opgave at kæmpe for lovliggørelsen af ligbrænding. Dette lykkedes i 1892, men først i 1975 blev ligbrænding ligestillet med kistebegravelse i dansk lovgivning.

I dag er foreningens formål, at **virke for en værdig afsked med livet.**

Foreningen arbejder bl.a. for:

- At sikre alle mennesker en værdig afslutning på livet
- At hjælpe mennesker med at få deres sidste vilje opfyldt
- At nedbryde tabuet omkring døden
- At informere om forhold i forbindelse med død og begravelse

For yderligere oplysninger om landsforeningens vedtægter, organisation, arbejde, historie, m.m. henvises til www.livogdoed.dk

Gennem vores ejerskab af Begravelse Danmark sikrer vi, at alle opgaver, der udføres af Begravelse Danmark, lever op til den høje etiske standard hos Landsforeningen *Liv&Død*. Overskuddet fra Begravelse Danmark går til at styrke arbejdet i Landsforeningen.

Besøg Funebariet

Landsforeningen *Liv&Død* driver videntretet Funebariet, der oplyser om alle forhold vedrørende død og begravelse. Centret, der er Danmarks eneste af sin slags, ligger på Nikolaj Plads 27 i Københavns centrum og er åbent for offentligheden mandag-fredag 10-14 eller efter aftale på telefon 33 36 49 70.

Funebariet benyttes regelmæssigt i forbindelse med undervisning og uddannelse af medarbejdere, bl.a. inden for social- og sundhedsområdet.

L A N D S F O R E N I N G E N

LIV&DØD

Nikolaj Plads 27, 1067 København
Telefon 33 36 49 70 – Telefax 33 15 22 01
info@livogdoed
www.livogdoed.dk

